

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2019

Олійник Віктор Михайлович

д.е.н., професор

Сумський державний університет, м. Суми

Баранова Анна Олександрівна

магістрант

Сумський державний університет, м. Суми

АНАЛІЗ КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Розвиток позик для фізичних осіб збігається зі створенням та розвитком банківської справи, відіграє важливу роль у розвитку громадянських відносин на ринку фінансової безпеки та споживання та виконує свою первинну функцію щодо розширення можливостей населення та рівня життя.

З огляду на специфічний характер роздрібної позики та характер позики в цілому, можна зробити висновок, що банківська позика фізичним особам є типом економічних відносин між банком та кредитором, що включає - надання банку тимчасового депозиту безкоштовно. в частині погашення, терміну погашення, платежу та застави.

В Україні популярність кредитування фізичних осіб в останні роки дуже висока. Попит на фінансові ресурси, запозичені громадянами, та їх постачання банківськими фінансовими установами зростає [1].

В умовах добре функціонуючої економіки міжбанківська конкуренція є жорсткою для кредитних послуг клієнтів. Можна виділити наступні особливості банківських позик для фізичних осіб [2]:

- позичальник вільний вибрати банк, у якому він хотів би отримати кредит. Особа має право одночасно брати позики у різних банків;
- кредитний банківський кредит надається після закінчення терміну дії кредитного договору;
- будь-які проблеми, що виникають із позик, вирішуються шляхом прямої угоди між банком та кредитором;

За умови домовленості, кожен суб'єкт господарювання у кредитних відносинах бере на себе конкретні обов'язки;

- якщо вони позичають позикодавцю більше 10% власного капіталу («великі позики»), комерційний банк повідомляє про такі випадки Національний банк України.

Основними видами банківських позик фізичним особам є позики на придбання житла (заставу), на придбання транспортних засобів (автомобілів) та на придбання товарів тривалого користування (споживача).

За даними НБУ, за 9 місяців 2019 року загальний обсяг кредитів, виданих банками українським позичальникам, виріс на 4,5 мільярда гривень або на 2,4% – до 192,7 мільярда гривень. Для порівняння: за 2018 рік обсяг кредитів українців зменшився на 11 мільярдів грн або 5,5%. Більше того – досі, з 2015 року, обсяг кредитування фізичних осіб щорічно скорочувався (рис. 1).

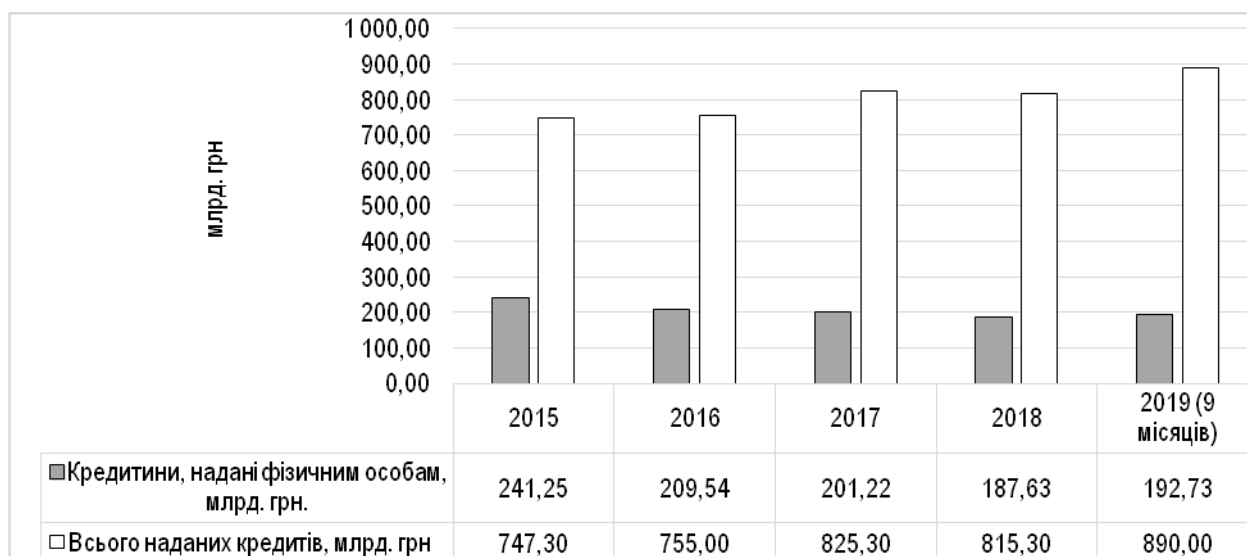

Рисунок 1 – Динаміка порівняння обсягів всього наданих кредитів та кредитів, наданих фізичним особам, млрд грн

При цьому різні напрямки кредитування фізичних осіб – споживче, житлове та позики на авто – демонстрували різну, а іноді і зовсім протилежну динаміку. НБУ констатує, що споживче кредитування продовжує зростати та зберігає надзвичайну привабливість для банків. Воно вже становить понад

половину кредитного портфеля деяких із них. Наведемо дані, які вказують на серйозне зростання чистих кредитів, виданих фізособам. Якщо наприкінці 2016 року їх загальний обсяг у країні становив понад 50 млрд грн, то за кілька років вже перевищив рівень 100 млрд ГРН. Так у 2017 році цей показник сягнув позначки 87 млрд грн, що на 7,8 % більше ніж за минулий рік. У 2018 році обсяг споживчих кредитів дорівнює 111 млрд грн. Зазначимо, що за чотири перші місяці 2019 року цей показник упритул підібрався до позначки 120 млрд грн. А обсяг іпотеки за той же період за даними Національного банку України, мав такі показники. У 2016 році обсяг наданих гредитів на житно дорівнював 1,2 млрд грн, у 2017 році даний показник зменшився та сягнув позначки у 970 млн грн. Станом на 2018 рік обсяги іпотечного кредитування збільшилися на 8.1% (порівняно з 2017 роком). За 2018 рік було видано нових іпотечних кредитів на суму, що перевищує 2,4 мільярди гривень. Для того, щоб доцільно порівняти показники оберемо дані обсягу іпотек за період перших чотирьох місяців 2019 року, а саме 1,2 млрд грн. (рис. 2).

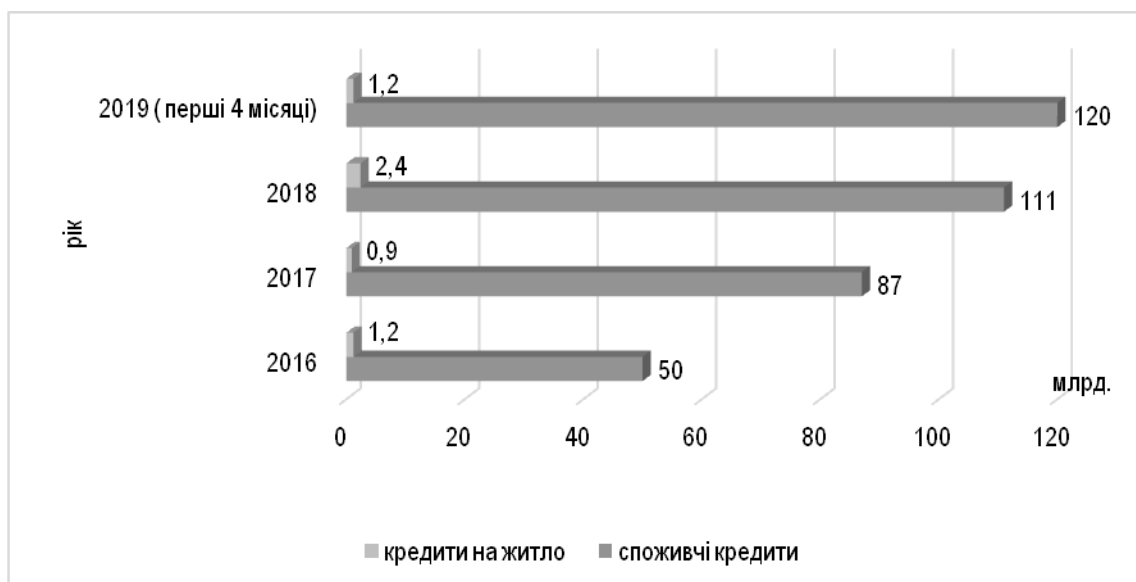

Рисунок 2 – Обсяг кредитування фізичних осіб українськими банками, млрд грн.

Аналізуючи кредитування фізичних осіб, слід також зазначити, що вдосконалення його організаційного, фінансового та економічного підходу

дозволить скористатись великими можливостями цього виду кредитування для здійснення та підвищення соціального добробуту населення, особливо при купівлі житло, а саме [3]:

- розширення та вдосконалення організаційної, правової, фінансової та економічної бази банківських позик для фізичних осіб
- участь системного банку - відповідно;
- забезпечує призначення кредитних схем, їх дискреційну динаміку та підвищує надійність позик за допомогою заходів, що сприяють розвитку цього виду позик;
- розробити метод оцінки кредитної вартості кредитора та зменшити кредитний ризик для фізичних осіб.

Реалізація цих заходів, а також заходів щодо імплементації конкретного законодавства сприятимуть розширенню масштабів та якості банківського кредитування як ключового засобу прискорення темпів соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. **Ошибка! Источник ссылки не найден.**
2. Бордюг В. В. Теоретичні основи оцінки кредитоспроможності позичальника банку. Вісник університету банківської справи національного банку України, 2008. №3. – С. 112–115.
3. Васильчак С. В. Оцінка кредитоспроможності позичальника як один із методів забезпечення економічної безпеки банку / С.В. Васильчак, Л.Р. Демус // Національний лісотехнічний університет України, 2012, № 22.2. – С. 153–161.